UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Sermones Fratris Gabrielis Barelete ordinis predicatorum tam quadragesimales: q[uam] de sanctis

Barletta, Gabriel

Parisius, 1507, XXV. Jan.

Feria tertia quarte dominice. xl. de penis inferni.

urn:nbn:de:hbz:466:1-69837

Visual Library

nit pena eternali. De quo Cyrillus
ad Augu. refert de quodã nepote ſuo
qui orbatus parentibus euz educauit
hic in iuuentute mortuus eſt. Appa=
ruit aũt patruo ſuo Cyrillo di. eſſe dã
natũ: clamans cũ lachrimis. Pro nul=
la alia re inquit niſi quia non propo=
ſui me abſtinere a ludis ex qbus deuz
vituperaui Preterea Ceſarius narrat
de quodã milite qui Themo vocabat
ſic erat deditus ludo vt die noctuqꝫ ſẽ
per luderet. Apparuit ei demõ in ſpe
cie hominis eum inuitantis ad luduz
Cũ aũt ſuaderet ei demon vt iterum
luderet: qꝛ perdebat. Iratus dixit mi
les. Uere es dyabolus. Reſpondit.
Sic ſum. Et ſtatim ſuffocauit ipm: et
mortuus eſt dãnatus. Corpus autem
ſuper tegulas dyabolus diſſipauit ꝑ
viſcera. Exemplũ invitis patrum de
illo qui orauit crucifixum Quod petm̃
ei diſplicebat. Reſpondit ꝙ ludi: in q
nomen dei blaphematur. ¶ Interpo=
ne Auguſtinũ. di. Uidetur conſumma
ta nequitia hominũ qui filiuz dei cru
cifixerunt: ſed eoꝝ maior qui nolũt re
cte viuere. Et Job. xxi. Tenent tym=
panum: et gaudent ad ſonitum origa=
ni in puncto aũt ad inferna deſcẽdũt
Corrigãt ſe itaqꝫ luſores et reuertan
tur ad dñm qꝛ ipe dabit illis gratiaz
et tandẽ gloriã ſempiternam.

¶ Feria tertia quarte hebdomade
De penis inferni.

IAm die feſto
mediãte aſcendit ieſus in
templũ et docebat. Johã.
vij. ¶ Scdm̃ Nico. de lyra. Dies feſtꝰ
hic dicitur totum tẽpus illius ſolenni
tatis que durabat per dies ſeptez. Et
ſic medium huius feſti erat in quarta
die Et tunc chriſtus aſcendit ⁊ doce=
bat. Et mirabantur iudei dicentes.
Quomodo hic litteras ſcit cum non di
dicerit. Secundum glo. Opinio inter
iudeos fuit ꝙ chriſtus eſſet pauper: et
filius eſſet fabri. Mar. vi. Nonne hic
eſt faber. Et mathei. xiij. Nonne hic
eſt filius fabri. et per ꝯſequens crede=
bant iſti iudei: ꝙ eſſet eiuſdem artis
cum patre ſuo putatiuo Joſeph qui di
citur fuiſſe faber lignarius. Et proba
bile videt ꝙ chriſtus eandẽ artẽ exer
cuit: quia non fuit occupatus in litte=
ris ⁊ doctrina vſqꝫ ad trigeſimum eta
tis annum: nec ante fuit intentus ſtu=
dio: ſm qd dicitur. Quomodo hic lit=
teras ſcit. Nec ẽ veriſimile ꝙ tanto tẽ
pore fuerit ocioſus. Magis autem ve
riſimile eſt: ꝙ fuerit occupatus in ar=
te patris ſui putatiui ꝙ̃ in alia Et hoc
videtur ꝑ opinionem iudeoꝝ. Quomõ
hic litteras ⁊c̃ Reſpondit Jeſus.
Mea doctrina: nõ eſt mea: quaſi dicat
Iſta doctrina que eſt mea approbati=
ue et ſubiectiue Non eſt mea per exer
citium humane acquiſitionis: ſed eiꝰ
qui miſit me. i. data eſt mihi a patre.
Quia filius ſm naturam diuinam: lꝫ
habeat eandem ſcientiam cum patre.
tamẽ habet eam ab ipſo. Secundum
vero naturam humanã: habet aliam
ſcientiam. ſ. creatam: non tamen habꝫ
eam per exercitiuz acquiſitam: ſed ab
inſtanti conceptionis infuſam. Mea
ergo doctrina non eſt mea ⁊c̃. Inter
iſtos iudeos erant tres generationes
peſſime contra chriſtum aduerſantes
Quidam aduerſabantur eo ꝙ in ſab=
bato curabat: cum non liceret iudeo
aliquid facere. ⁊c̃. Quibus reſpondit
chriſtus. Mihi indignamini. quia to=
tuz hominẽ ſanum feci in ſabbato.
Nunquid vos nõ circunditis pueros
veſtros: et animalia ſoluitis Multo
fortius curare poſſum corpora homi=
nũ in ſabbato. Alij indignabantur: qꝛ
querebant eũ apprehendere in perſo=
na. Quibus reſpondit. Quid me que
ritis interficere. Judei magnum op=
probrium ei intulerunt. Demonium
habes. Sed patiens fuit ad hoc in ex
emplum noſtrum. Bias philoſophus.
Infelix nanqꝫ nimiũ eſt qui ferre ne
quit infelicitatem. Periander philo=

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

ſophus. Inter fecundas res eſto mo-
derat⁹: inter aduerſas prudēs. Aliȷ
indignabant: quia omnino mortē in
eum querebant. Sed chriſtus expā
dit in eos clamidē ſue miſericordie:
quia eos conuertit a ſua malicia. Uñ
dicitur. Multi de turba crediderunt
in eum. Glo. cepit eos ſpūaliter: qui
corpaliter volebāt eū capere: qr ſer-
mo dei eſt ham⁹: qui dum capit capi-
tur. Applica. De penis inferni hodie
erit ſermo que ſunt quinqʒ.
¶ Prima dicit͛ cruciatio eternitatis
¶ Secunda dicitur ꝓuatio luminoſi
tatis.
¶ Tertio dr̄ afflictio igneitatis.
¶ Quarta dicitur aſſociatio maligni
tatis.
¶ Quinta dr̄ ꝓuatio diuinitatis.
¶ Prima dicitur ꝛc̄. Querit͛ dubiuʒ
Utrū pena inferni ſit eterna. Ad hoc
due ſunt opiniones. Prima ꝙ nō: alia
ꝙ ſic. Prima ꝓbat intentuʒ ſuuʒ dupli
ci medio. Primo auct. Deut. xxv. Se
cundū mēſurā delicti ſic erit ꝛ plaga
rū modus. Et. xvi. q. i. c. Si quis. Se
cundū mēſurā delicti imponenda eſt
penitentia. ꝛ C. de penis: l. Ne quis.
Unuſquiſqʒ ꝓ crimine quo fuerit de
prehenſus modum congrue ſeuerita
tis excipiet. Ille. Ad ꝓpoſitum Cul
pa peccatoris in p̄ſenti ſeculo tp̄alis
fuit per. x. aut. xx. annos. ideo puniri
debet tp̄aliter ꝛ finite: vt pena corre-
ſpondeat culpe. Et per ꝯſequēs pena
inferni non erit eterna: ſed momenta
nea et tp̄alis. Secūdo ꝓbat exemplo
de Traiano imperatore: qui p̄cibus
Grego. ab inferis fuit liberatus. Et
per conſequēs pena erit tp̄alis. Opi
nio Origenis ꝙ omnes ſaluantur.
¶ Secunda opinio dicit ꝙ eſt infini-
ta. Mat. xxv. Ite maledicti in ignem
eternuʒ. Rn̄deo ſm Tho. in. iiij. diſt.
xlvi: q. i. ar. iij. ꝛ Albertus in cōpen.
theologie. lib. vij. Qđ pena inferna-
lis eſt eterna. Qđ ꝓbat triplici rōne.
¶ Primo rōne dignitatis.
¶ Scđo rōne voluntatis.
¶ Tertio rōne ꝯtēptibilitatis
¶ Concluſio ē phi. in. vi. Ethi. Qđ pe
na taxat͛ ſm grauitatē ei⁹ in quē pec
catur. Exempli grā. Quāto perſona
eſt dignior tanto pena erit grauior.
De ꝑcuſſione clerici ꝛ ſecularis. De
papa et cardinali. De ꝓuato ciue et
principe. Ad ꝓpoſitū. Quicunqʒ pec
cat mortaliter. peccat in deum: qui ē
bonum infinitum. Unde puniri debʒ
pena infinita. Ꝗuis iudas peccauit
tp̄aliter vt pote actu finito: tamē pec
cauit in bonuʒ infinitum. Uñ puniri
debet pena infinita ꝛ eterna: Ꝗuis
concubinarius. Ꝗuis vſurarius: odio
ſus: blaſphemus: ꝛ tales hmōi faciāt
operationeʒ finitam. de ſe tamē pec-
cant in bonū infinitū ſcʒ deuʒ. Unde
merito pena debeat puniri infinita.
¶ Secundo ratione ꝛc̄. In hoc differt
iuſticia hūana a diuina iuſticia: quia
humana iudicat ſm apparentiam ex
teriorem. ſm ꝙ extra videt. Sʒ diuina
aliter ſe habet: qr iudicat ſm qđ int⁹
iacet: qr cor intuet͛: ꝛ voluntas ꝓ fa-
cto reputatur. Unđ de peni. di. i. c. ſi
cui. §. ſeq. Uoluntas ꝓ facto reputat͛
et. xiiij. q. v. c. Si qui ꝛ ca. Fur autem
Et ratio: quia homines vidēt que fo
ris apparent: deus autem intuetur
cor vt dicitur. i. Re. xvi. Et quia volun
tas peccatoris vſurarij: auari: concu-
binarij: et hmōi ꝗdiu eſt in preſenti
vita: ita ſe inclinat ad peccatuʒ: ꝙ ſē
per peccare vellet: ſi poſſet. quomo-
do frater gabriel. Unđ eſt ꝙ multi ve
niunt ad mortem: ꝛ nolūt confiteri:
reſtituere male ablata: odia: concubi
nas remittere. Uere quia ſemꝑ pecca
re vellent: et in malis viuere. Et quia
deus qui corda plus ꝗ̄ opa cogitat:
puniet eos eterna pena ꝛ infinita.
Unde petrus in. iiij. dyal. ꝛ habet͛ de
pe. diſtin. i. ca. Uoluiſſent. petit a gre
go. Scire vellem pater: quomodo iu-
ſtum eſt vt culpa que perpetratur cuʒ
fine: puniatur ſine fine. Reſpondet.
Greg. hoc recte petre diceretur: ſi iu-
ſtus iudex non corda hominū: ſed fa

cta penſaret. Iniqui enim ideo cuz ſi-
ne deliquerũt: qꝛ cum ſine vixerunt.
Nam voluiſſent vtiqꝫ ſi potuiſſent ſi-
ne fine viuere: vt potuiſſent ſine fine
peccare. Oſtendunt eñ ꝙ in pctõ ſem
per viuere cupiũt: qui nunqꝫ deſinũt
peccare dum viuunt. Ad magnã ergo
iuſticiam iudicantis pertinet vt nũ-
qꝫ careant ſupplicio qui in hac vita
nunqꝫ voluerunt carere peccato Ille.
¶ Tertio ratione ꝛc̃. Peccatores qui-
dem contemnunt bonum infinituz ſcꝫ
paradiſum quem ſi voluiſſent potuiſ-
ſent eligere ad quẽ erant creati. Sed
elegerunt malũ eternum deſpicien-
tes eternum bonũ. Ideo iuſte illis
datur eterna pena. Augu. xxi. lib. de
ciui. dei. c. xij. Factus ẽ dign⁹ malo et
no: qui in ſe peremit bonum quod poſ
ſet eſſe eternum. O fatuitas peccato
rum. Audiunt ſcripturas: audiunt p̄
dicatores eis promittentes bonũ pa-
radiſi non curant: derident. Vñ pu-
niri debent eternaliter per tot milia
annoꝝ quot ſunt gutte maris: omniũ
fluminũ: omniũ herbarum: omnium
rerum. Apocal. xiiij. Aſcendit fum⁹
tormentorum eoꝝ in ſecula ſeculoruꝫ
Reſpondeo ad illud Traiani impera
toris ſm Thomã in. iiij. diſtin. xlij.
ar. ij. Qꝺ quattuor fuere opiniones.
Prima ꝙ Traianus fuit ad vitam re
uocatus: vbi gratiam et veniam con-
ſecutus eſt: et ſaluus eſt. ¶ Scda ꝙ a-
nima traiani non fuit ſimpliciter ab-
ſoluta a reatu pene: ſed eius pena vſ-
qꝫ ad diem iudicij fuit ſuſpenſa: poſt
modum ſaluabitur. Tertia opinio ꝙ
Grego. liberauit animã illius non a
loco inferni: ſed a pena. Quarta eſt ꝛ
hec vera ꝙ anima Traiani fuit libe-
rata a pena inferni et miſericordiam
conſecuta ẽ: orationibus Greg. Quod
factũ eſt nõ ſm legẽ ꝯmunẽ: ſꝫ ſm diſ-
poſitionẽ diuine ſapientie Que preui
dens Greg. oraturum ꝓ traiano: non
dãnauit ipm per ſentẽtiã diffinitiuaꝫ
ſed per ſententiã ſuſpenſiuã. Quod
fuit quoddã particulare priuilegium
Ideo hieroni. Priuilegia paucorum
ſũt Et extra de re. iur. li. vi. Ea que a
lege cõmuni exhorbitant: non ſunt
trahenda in conſequẽtiam. Igitur pe
na eſt eterna. Job. xix. In inferno nul
la eſt ꝛc̃. Aug. Si ſcirem patrem meũ
eſſe in inferno: non plus orarem ꝓ eo
qꝫ pro dyabolo. Exemplũ patris do-
minici qui ſcholari quomodo ſaluare
tur interroganti dixit. Cogita dãna-
torum eternitatem.
¶ Secũda pena ꝛc̃. Queritur modo
Utrum infernus tenebroſus ſit. Ar-
guit quidã ꝙ non. Ratio. Quia ibi ẽ
ignis materialis qui de ſui natura ẽ
lucidus. Igitur ꝛc̃. Reſpondit Tho.
in quarto vbi ſupra. Richard⁹ in. iiij
diſt. xvi. Alber. lib. vij. Comp. theolo
gie. c. xxij. Quod ſimpliciter locus in
ferni eſt tenebroſus: nec eſt ibi aliqꝺ
lumen quod viſum delectet iuxta illꝺ
Math. xxij. Mitte euꝫ in tenebras ex
te. Sed tamẽ diuina iuſticia permit-
tit ibi aliquod lumẽ eſſe per quod dã
nati videre poſſũt ſe mutuo: vñ dole-
ant ꝛ triſtentur. Vñ Greg. ix. mora.
Ignis inferni qꝫuis ad conſolationẽ
non luceat: tamen vt magis torqueat
ad aliquid lucet. Videbunt ſe mutuo
in ſupplicio illo. Pater filium: mater
filiam: amicus amicum. Ex qua viſio
ne dolor cauſabitur. O qꝫ dolẽda erit
illa hora. Exemplum in libro. de vij.
donis. Cum quidã vſurari⁹ infirma-
retur compulſus eſt a patre ſpiritua-
li reſtituere: nolens ſic mortu⁹ ẽ Duo
filij remanſerunt. Unus dãnatus eſt:
quia bona patris ex vſuris acquiſita
noluit reſtituere. Alius ingreſſus re
ligionẽ deũ rogauit vt demonſtraret
ſtatum eoꝝ Conceſſum eſt ſibi: ꝛ vidit
ambos in tenebris dẽſis inferni: ꝛ pa-
trem ſub filio eẽ blaſphemantẽ. ꝛ fili⁹
ecõuerſo patrẽ. Poſtqꝫ ambos deſpe-
ratione Deũ oipotentẽ maledicen-
tes ꝙ in tã vili ꝛ ignominioſo loco cõ
cluſiſſꝫ. Infern⁹ ꝰ eſt loc⁹ tenebroſus
Sꝫ queris anima cara. Quare ibi ſũt
tenebre. Reſpondeo ꝙ ſol non poteſt

expendere lumen ſuū cū infern⁹ ſit in centro: vt habent theologi in. iiij. di. xliij. Sed nota ꝙ quattuoꝛ ſunt in inferno loca. Purgatoriū. Lymbus ſanctoꝝ patrū. Locus pueroꝝ. Ultimus dampnatoꝝ. O pater chare dic mihi q̄ſo. quare magis eſt ſub terra q̄ȝ alibi aut in aqua aut in montibus. R̄ndent doctores. Tho. in. iiij. di. xliij. ar. ij. Et diſt. l. Richar. in. iiij. diſt. xliij. Quod eſt ſub terra triplici ratione. Primo rōne elongationis. Quanto peccatoꝛ plus in peccatis moꝛatur: plus a deo ſe elōgat ꝑ gratie remotionē. In p̄s. Longe a peccatoꝛib⁹ ſalus. Et puer. xv. Longe eſt dn̄s ab impijs. Plus diſtat peccatoꝛ a deo: q̄ȝ diſtet oꝛiēs ab occidente. Ad ꝓpoſitū. Cuȝ ergo ſit a deo elongatus ꝑ culpaȝ conueniens eſt vt locus ei remotiſſimus detur: ⁊ hic eſt infernus remotiſſimus a paradiſo. ¶ Scd̄o rōne dilectionis. Amoꝛe carnis peccatoꝛ peccauit: vt complaceret huic miſero coꝛpoꝛi. Qꝛ ergo amoꝛe carnis peccauit: exhiberi debet quod exhibet carni moꝛtue Caro moꝛtua datur ſepulture in terra. igiť ⁊ auari et peccatoꝛis anima: recondi debet ſub terra: ſcilicet in inferno. ¶ Tertio rōne derelictōis. Qꝛ dereliquerūt eternū bonū ꝓpter peccatum ⁊ ꝓpter vilia: ideo res vilis daturei: ſcilicet terra. Aug. Nulla eſt maioꝛ ſtultitia q̄ȝ propter bonum momentaneuȝ perdere bonum eternuȝ. Quod probatur exemplo Macharij qui caput pagani reperit in heremo a quo queſiuit tria. Primo vbi erat. Reſpondit ꝙ erat damnatus. Secundo qualis pena maioꝛ ſua an xp̄iani Dixit xp̄iani plus maioꝛeȝ eſſe penā q̄ȝ paganoꝝ: quia deuȝ neſciunt. Tertio. Si erat magn⁹ ignis inferni. Reſpondit ꝙ q̄ntum celum diſtat a terra De lyac tenebra. Job. x. Dimitte me vt plangam paululū doloꝛem meum anteq̄ȝ vadam et non reuertar ad terram tenebroſam ⁊c̄.

¶ Tertia pena ⁊c̄. Utrum ille ignis ſit coꝛpoꝛeus. Fuit oppinio quoꝛundā Precipue Auicenne. ꝙ non. Et ratio huius eſt Cum anima ſit incoꝛruptibilis et immaterialis. ideo non poteſt pati ab igne coꝛpoꝛeo et materiali cuȝ ſit ſpiritualis. Ad hoc reſpōdet Tho. in. iiij. di. xliiij. ar. ij. Et Ric. in. iiij. di. xliiij Quod ignis ille ē coꝛpoꝛe⁹ ⁊ materialis. In. iiij. dia. Ignem gehenne coꝛpoꝛeum eſſe non ambigo. Et q̄ȝuis deus ſi vellet poſſet dānatos punire pena ſpirituali tantum: tamen eos cōgrue vult punire pena ſpirituali ⁊ coꝛpoꝛali: quia in anima et in coꝛpoꝛe homo peccauit. Qui ignis precedit omnem penam huius ſeculi Quod probatur duplici ratione ſm̄ Franciſcum de maronis in lib. de ſuffragijs moꝛtuoꝝ. Primo ratione agentis. Quanto agens eſt vigoꝛoſius tanto et actio eſt vigoꝛoſioꝛ. Sed agens deus eſt vigoꝛoſi⁹ q̄ȝ ſit aliqua creatura. Ignis ille eſt quodammodo virtutis infinite inquantum eſt inſtrumentum diuine iuſticie. Ideo actio illa que fit ab ip̄o immediate eſt vigoꝛoſiſſima. Igitur ignis ⁊c̄. Secundo ratione patientis. Quanto natura patiens eſt nobilioꝛ: tanto et ip̄a paſſio eſt vigoꝛoſioꝛ. Cuȝ ergo in inferno anime patiantur ab igne coꝛpoꝛeo: que om̄ibus coꝛpoꝛib⁹ nobilioꝛes ſunt. Sequitur ꝙ ex parte patientis talis paſſio ſit maioꝛ omni non pena ſenſitiua: quā q̄s poſſit pati in hoc mūdo. Grandis pena fuit Bartholomei Laurentij. Uincentij ⁊c̄. ſed omnibus maioꝛ damnatoꝛum. Unde ſi poſſibile eſſet vt aures poneremus ad infernū: audirem⁹ diuitē epulonē ⁊ ſecuȝ omnes auaros: omnes luxurioſos. omnes ſuperbos. om̄s principes iuſticiam non ſeruantes. clamantes. O grandis pena. O q̄ȝ dolens toꝛmentum. Exemplum in vitis patruȝ. Quidam diues oꝛdinem predicatoꝛum eſt ingreſſus. Cum induceretur ad extum. d. Non poteris ſuſtinere onera oꝛdinis: quia delicatus es Reſpondit Ideo quia delicatus ſum volo rema-

nere et bona agere vt euadam horri
bilia inferni tormenta. Sꝫ dubiū que
ritur. Qualis pena maior damnatorꝝ
an demonum? Rn̄deo ꝙ hominū. Et
hoc triplici ratione. Primo ingrati-
tudinis: Q꞉ xp̄s ꝓ hominibꝰ mortuꝰ
eſt ⁊ nō ꝓ demonibꝰ. Unde cū ſit ma-
ior ingratitudo in homine ꝙ̄ in demo
ne: igitur grauior pena debetur ei.
Secundo ratione auerſionis. Q꞉ de
mon ꝑ vna tantum auerſione eterna
liter eſt punitus: de qua ſurgere non
valet: homo autē milles in die a deo
ſe auertit: quia tot mala facit. Tertio
ratione compoſitionis: quia demō nō
habet corpus ſolum cruciatur in vna
parte: homo componitur ex anima ⁊
corpore qui in vtroqꝫ cruciatur: igit
⁊c̄. Adde ꝙ ſūt aliqui hoīes in mūdo
peiores aliquibꝰ demonibꝰ ī inferno
Exēplū illiꝰ monachi q̄ coxit oua ad
lumen lucerne. Inuentus a prelato
reprehenſus quare hoc feciſſet. Re-
ſpondit. Fui tentatus a diabolo. Dia
bolus reſpondit: Non eſt verum. Nū
ꝙ̄ hoc cogitaſſem. Et de demone qui
tentauit xp̄m: et fuiſſet ab eo victꝰ re
ſiſtendo. Non tentauit eum amplius
vſqꝫ ad mortem. Homo vero non ceſ-
ſat mala agere. Ideo ⁊c̄.

¶ Quarta pena ⁊c̄. Sicut enim ex vi
ſione pulcre creature delectatur vi-
ſus. Unde Dauid. Delectaſti me do-
mine in factura tua. Et Dio. iiij. de di
ui. no. Pulcrum et bonum omnia deſi
derant: ita ex viſione alicuius creatu
re turpis cauſatur triſtitia. Non eſt
in rerum natura horribilior creatu-
ra quantum ad viſionem diabolica.
Exemplum in cronica ordinis de quo
dam fratre qui ad mortem deductus
videns demonem cepit clamare. Ma
ledicta dies in qua religionem intra
ui. Paulopoſt apparens ei maria: di
xit. Benedicta dies. Non miremini
patres mei de me: quia vidi demonē
tam turpem. ꝙ ſi eſſet ignis magnꝰ ⁊
ex alia parte demō: potiꝰ vellē crema
ri in ipo: ꝙ̄ demonē videre. Preterea
katherina Senenſis q̄ a deo petijt vi
dere demonem. Quo ſibi conceſſo: di
xit ſororibus ſuis. Si daretur optio.
An ire per fornacem ignis: an demo
nem videre: potius vellē cōburi. Pre-
terea de maria virgine que noluit de
monē videre in morte. O ſi virgo ma
ria noluit, quid de nobis. De viſione
tali dicit. Eſa. xxij. Uadent et venient
ſuper eum. i. peccatorē horribiles. i.
demones. ⁊ Hiere. v. Seruietis dijs
alienis qui non dabunt vobis requiē
Nec te moueat dictum theologorꝫ: ꝙ
ſcꝫ demones ſunt natura pulcri. quia
bona naturalia adhuc manent in de-
monibus. Reſpondeo ꝙ verū eſt. Sꝫ
tamen in ſui natura poſſunt appare-
re hominibus: immo apparent aut in
corporibus aſſumptis in tali deformi
tate et horribilitate: ꝙ videntes con-
triſtantur. Un̄ dicit Tho. in. ij. di. xxi.
Q ̄d demon non potuit aſſumere aliā
formam ꝙ̄ ſerpentis. quando Euā ſe
duxit. O quomodo demones ſtant cū
damnatis: ipſis apparentes in tam
horribili viſione.

¶ Quinta pena ⁊c̄. Que pena excel-
lit omnes mundi penas. Augu. Ali
enari a regno dei carere dulcedine
dei tam grandis pena eſt: vt nulla ei
poſſint que nouimus tormēta compa
rari. Ille. Et Chryſoſt. ſuper Math.
Multi horrent gehennam: ego autē
caſum illius glorie multo penā ma
iorem gehennam eſſe dico. Ille. To
tum ſtudium ergo hominis debet eſ
ſe in ſui ſaluatione. Unde ſancti cupi
ebant eſſe cum chriſto. timentes ſu-
am perditionem. Practica notabilis
Si homo damnaretur vane eſſet cre
atus. Uane ad dei imaginē factus.
Uane in eo tres potentie. Memoria
intelligentia: voluntas. Uane deus
paradiſum feciſſet. Uane incarnatus
eſſet. Uane crucem aſcendiſſet: Uane
mortuus eſſet. Uane baptiſmum: et ſa
cramenta accepiſſet. Exemplum ab-
batis Achillis cui dicentibus illis
diſcipulis. Pater dic nobis verbum

ſalutis. Quibꝰ dixit. Plāgamus pec
cata noſtra ne ſimꝰ de numero repro
borum ⁊ ꝑuati diuina viſione. Ille.
Quo fine eſſemus nati. Vñ Aug. reci
tat lib. de conſenſu euāgeliſtaꝝ. Q̄d
lazarus a morte reſuſcitatus tria re
tulit. Primū: ꝙ mors erat terribilis
Secundū ꝙ pene infernales erant
horribiles. Tertium ꝙ numerus dā
natorū erat quaſi infinitus reſpectu
iuſtorum. Practica. Quo pergunt ini
dei. Quo īfideles. Quo vſurarij. Quo
mali xpiani. Quo concubinarij. Vere
ad infernum. Ceſarius in dialogo
ſuo ponit. Quod quidam ditiſſimus
defunctꝰ eſt. Et poſt paucos dies ap
paruit vxori ſue. dicens ſe damnatū
eſſe. Et illa. Nunquid profuerunt ele
moſine mee ⁊ alia bona opera? Reſpō
dit. Non. Quia erant acta in mortali
Et addidit. Si omnia folia arborum
verterentur in linguas nō poſſent ex
plicare tormenta damnatorū. Unde
Alber. ſup Lu. tria notabilia ponit.
Primum eſt ꝙ demones ſumme gau-
dent de damnatis. ideo quia deus nū
ꝗ habebit gloriā de illo qui damna
tur: ſed omnes labores quos in mun-
do pertulit in corpore per. xxxiij. an-
nos in illo ſunt deperditi. Secundū
eſt: q2 demones gaudent q2 de cetero
boni angeli nunꝗ leticiam habebūt
de eo: ⁊ oia bona q̄ egit: erunt perdita
Tertiū: q2 ſūt ſecuri ꝙ ab eis nunꝗ
auferētur: etiā ſi eſſet maria virgo. O
miſeri. Dantes in. iij. can. inferni. Hu
ic ſuſpiria luctus et ꝓfunda miſeria
ꝑ aera tenebroſa reſonabāt. Propter
q̄ ego lachrimari cepi varie lingue ⁊
horride loquele dolētiū verba irarū
repreſentantia voces ſublimes exor-
bitantes paritერꝫ frequens manuū
comploſio.

Feria. iiij. quarte hebdomade. xl.
De penis purgatorij.

Vidit ieſus ho
minem cecum a nati-
uitate. Iohānis nono
caplo. Diſcipuli ad ieſū dixerunt
Rabbi q̄s peccauit hic aut parētes
eius vt cecus naſceretur? Reſpondit
Ieſus. Neqꝫ hic peccauit neqꝫ paren
tes eius vt cecus naſceretur: ſꝫ vt ma
nifeſtarentur opera dei in illo Scdm
Iohannem Damaſcenum: Et Alexā
drum de ales in tertio volumine ſum
me quadruplici ratione: ꝑmittit deꝰ
hominem calamitari: et mala pati.
Prima vt virtus illius alijs notifice
tur vt de Iob. Scda vt non ex recta
conſcientia cadat per ſuperbiam: vt
in paulo. ij. Ad Corīthios. xij. Tertia
vt alij erudiantur: vt in Lazaro. diui
te. Luce. xvi. Quarta propter gloriā
dei: vt in ceco nato. Unde dicit. Neqꝫ
hic peccauit: neqꝫ parentes eius. Pec
care quidem non poterat iſte cecus
quia ante natiuitatem non erat ha-
bilis. Unde ex hoc cecus non eſt na-
tus in quo apparet queſtio ridiculo-
ſa apoſtolorum. Nec mirum: quia ad
huc rudes erant ante receptionē ſpi
ritus ſancti. Cum hoc dixiſſet expuit
in terra: ⁊ liniuit oculos eius. Quare
potius oculos liniuit. Quia ab illis
maximū peccatum ꝓcedit. Quintili
anus orator. Totius hominis liber
tas eſt oculos perdidiſſe: oculi ſunt to
ta luxuria noſtra. Unde hoc ꝙ lutum
fecit. Reſpondeo ꝙ homo de limo eſt
creatus. Gene. ij. ca. Formauit igitur
deus hominem de limo terre: ⁊ inſpi-
rauit in faciem eius ſpiraculum vite
Quia de limo creatus eſt. de limo ſa-
natus eſt. Et liniuit inquit oculos eiꝰ
Et dixit ei. Vade lauare in natatoria
ſiloe. Gloſa. Hoc dixit xp̄s vt cecus
tranſeundo per ciuitatem hoc modo
luto linitus: videretur a multis: et ꝑ
conſequens miraculum magis diuul
garetur. Sequitur. Abijt ergo ⁊ lauit
et vidit: non virtute luti: non virtute
ſiloe: quia frequēter homīes ſe ibi la